היכן כדאי לחגוג השנה, את יום ההולדת למדינה ?
התשובה המתבקשת - טיול באתרי מורשת !

אחרי סדרת טיולים בימי הקורונה עם מורה הדרך דוד בן-גוריון, כעת הוא מזמין אתכם לביקור נוסף באתרי המורשת האלה ולהאזנה לסיפורי ההיכרות שלו עם האתרים הנ"ל.

שליטים ושועי ארץ הונצחו באנדרטאות,
כפרשים על סוס, וחרבם נטויה בידם.

לעומתם אני, דוד בן-גוריון, לא דהרתי אלא
הקפדתי על צעדה רגלית יומית במשעולי
המדבר, כשמקל מטיילים בידי.

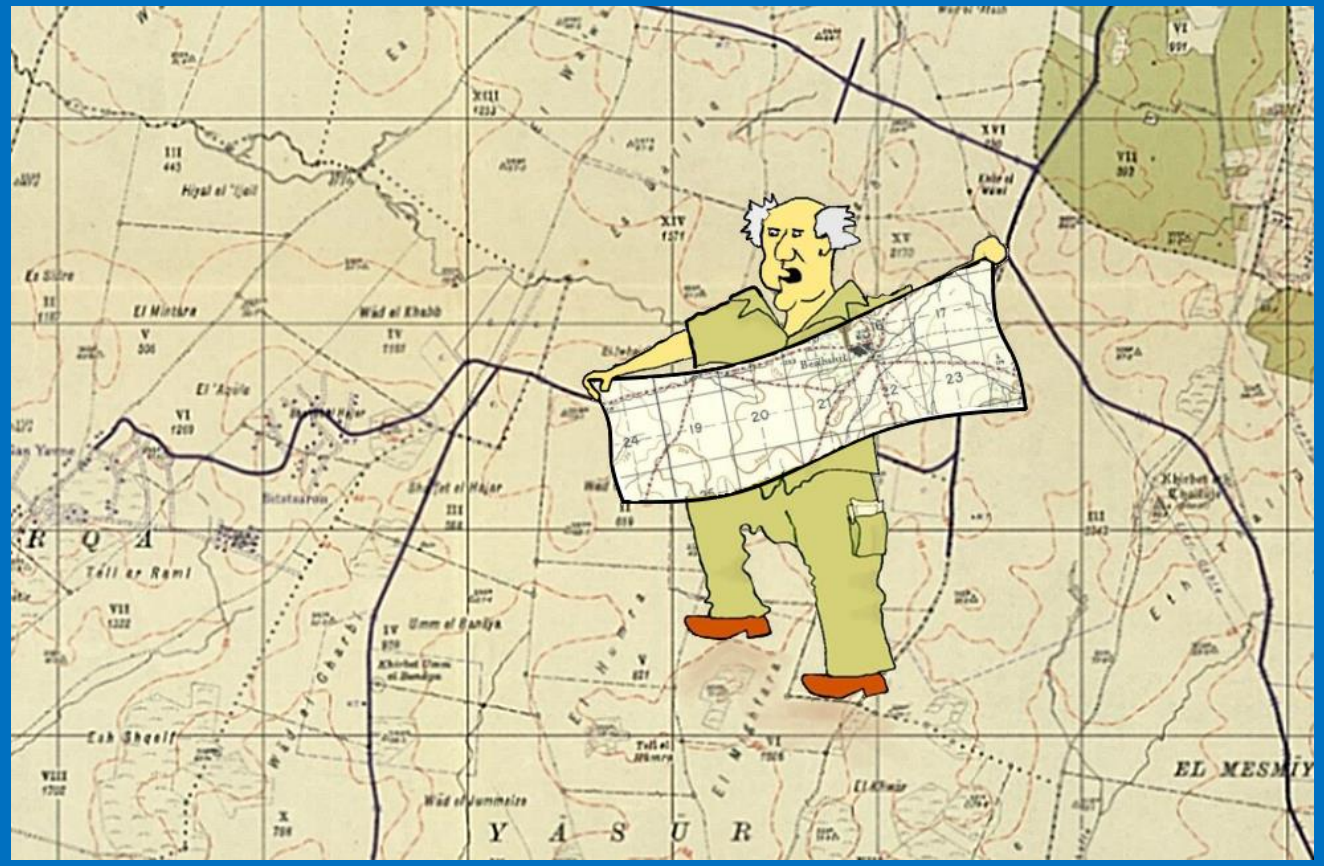

לקראת יום העצמאות, אני מציע לכם להצטרף אלי לטיולים באתרי מורשת שאני מכיר היטב, כשעדיין לא היו אתרי מורשת אלא אתרי התיישבות או תעשיה או קרבות.

דוד בן-גוריון, מדריך משובח, שמה שאחרים עוד לא למדו, הוא כבר זה מזמן שכח

צריף בן-גוריון
בשדה בוקר

"קול קורא במדבר.
פנו דרך.
ישרו בערבה מסילה"

מה עושים הבוקר ?
נוסעים לשדה בוקר !

נעקור
כול
אבן
במדבר

ונהפוך
אותה

לאבן-מורשת
באתר-מורשת
או
לקרש-מורשת
בצריף שלי
בשדה -בוקר

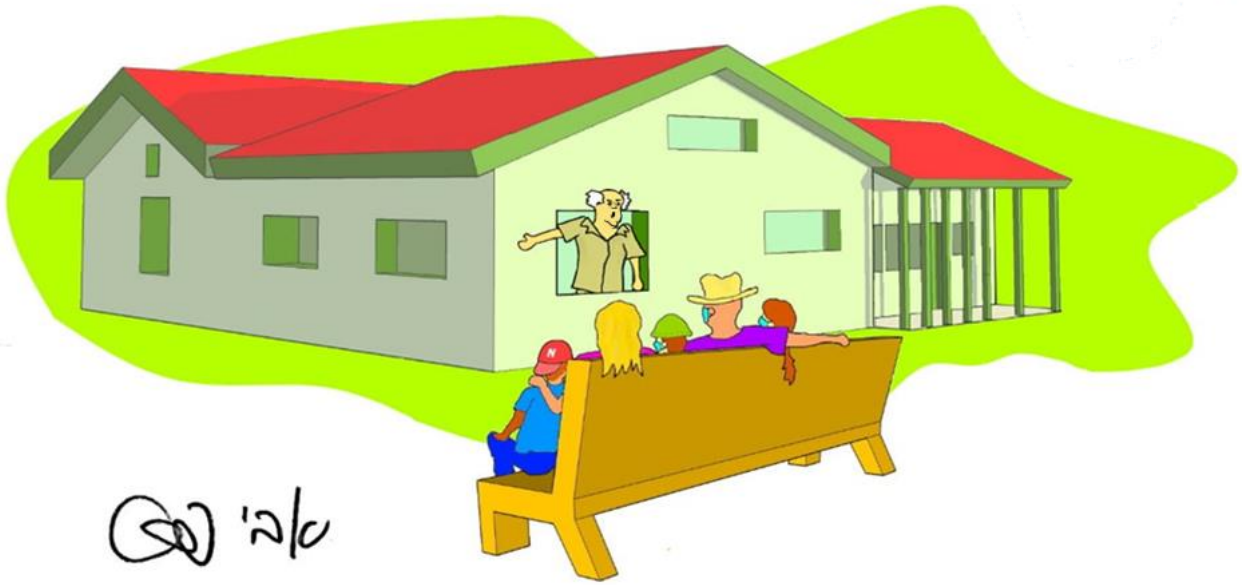

ביה"ס החקלאי
מקוה ישראל

אל תשבו בחיבוק ידיים. המדינה צמאה לחקלאים. בואו לביה"ס החקלאי הראשון בא"י - "מקוה ישראל", לפחות לסיור

פגשתי כבר נשיאים, וקיסרים וסקרתי אינספור מסדרי-כבוד. עדיין, יותר מכול נהנה אנוכי להדריך במקוה ישראל. להסיר את הכובע בפני הרצל ולסקור את משמר-הכבוד של שדרת הדקלים, בדרך משער הכניסה לבית הכנסת, ולהמשיך לבית המלאכה בו יצרו את מרגמת הדוידקה.

מכון איילון, רחובות

למרות שחשבו ש"נפלתי על הראש", בארגון ה"הגנה" גייסו תושייה, דמיון וחוצפה והפכו את הבלתי אפשרי הזה ל"מכון איילון". מפעל שחפור שמונה מטר מתחת לפני הקרקע, ושמעמיד בצל גם את המערה החשמלית של חַסַמְבָּה

מוזיאון "בית יוסף בַּאו"
ברדיצ'בסקי 9 ת"א
(ליד תיאטרון "הבימה")

הייתי פוגש את באו במרתפי המוסד, הוא היה הגרפיקאי הראשי שם. מומחה להכנת מסמכים מזוייפיים. רק בודדים ידעו. הכול הכירו אותו כיצרן בלתי נלאה של סרטים מצויירים וכרזות פירסום למוצרים וסרטים. כל זה הוכן בסטודיו הזה, שהיה קטן יותר מחדר השינה בצריף שלי בנגב. בסטודיו הגדוש הזה שוכן כיום המוזיאון.

בית ויצמן, רחובות

בין ויצמן וביני היו חילוקי דעות מרים, אך גם הערכה הדדית.
בהספד שנשאתי על ויצמן אמרתי כי הוא נשא על ראשו "כתר של מדע וכתר של מלכות".
שני הכתרים האלה שוכנים, זה לצד זה, ברחובות – "מכון ויצמן למדע" ו"בית ויצמן".

ויצמן ואנוכי היינו שונים בכול. הוא מדען רב כריזמה ואני פרגמטיסט בחאקי.

להקת הנח"ל שרה -
"יש מי שגר בצריף רעוע,
יש מי שוכן בתוך ארמון"
(כתב יחיאל מוהר)

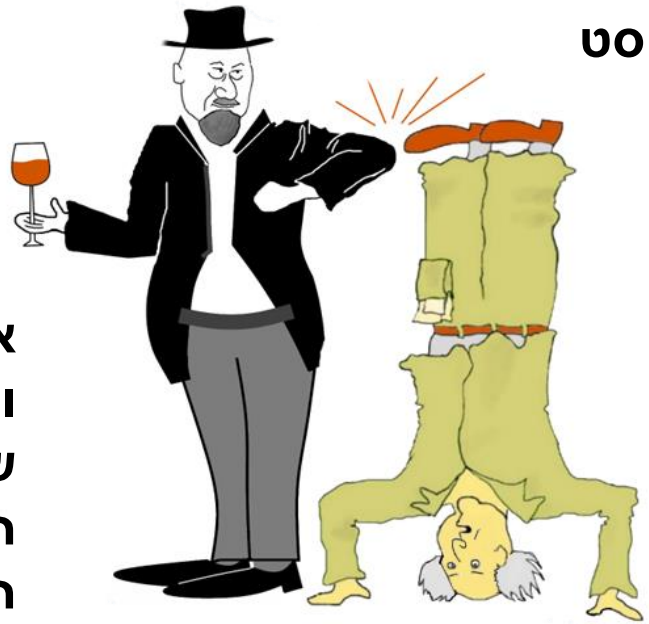

אני גרתי בצריף בנגב והויצמנים שכנו בארמון שיופיו בצניעותו ובשלווה השרויה על הגבעה עליה הוא ניצב.

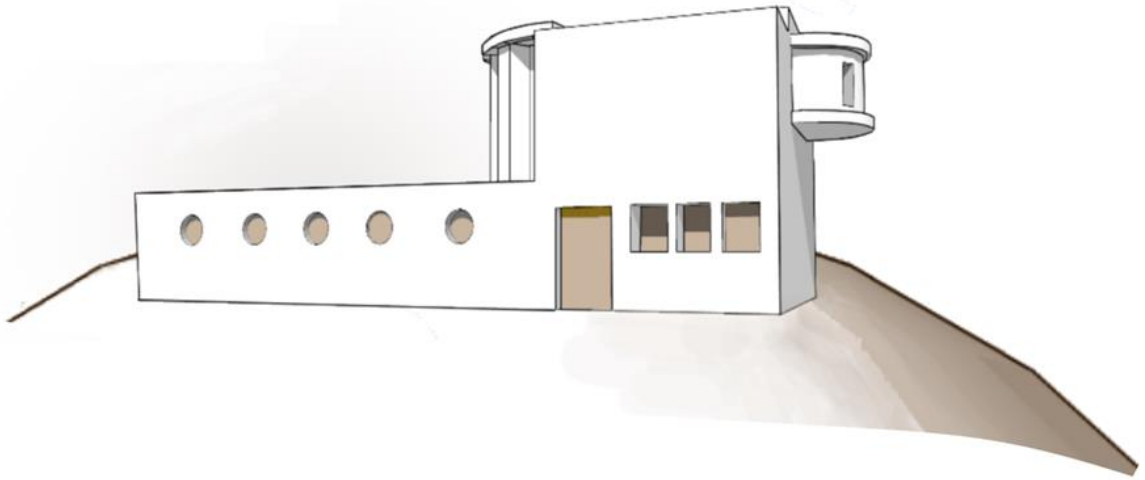

מוזיאון ראשון לציון

ב-1907 היה לי ג'וב מאומץ וסוחט – סחטתי ענבים ביקב של ראשון לציון. בערבים שוטטתי ברחובות סוחטי ההתפעלות של המושבה.

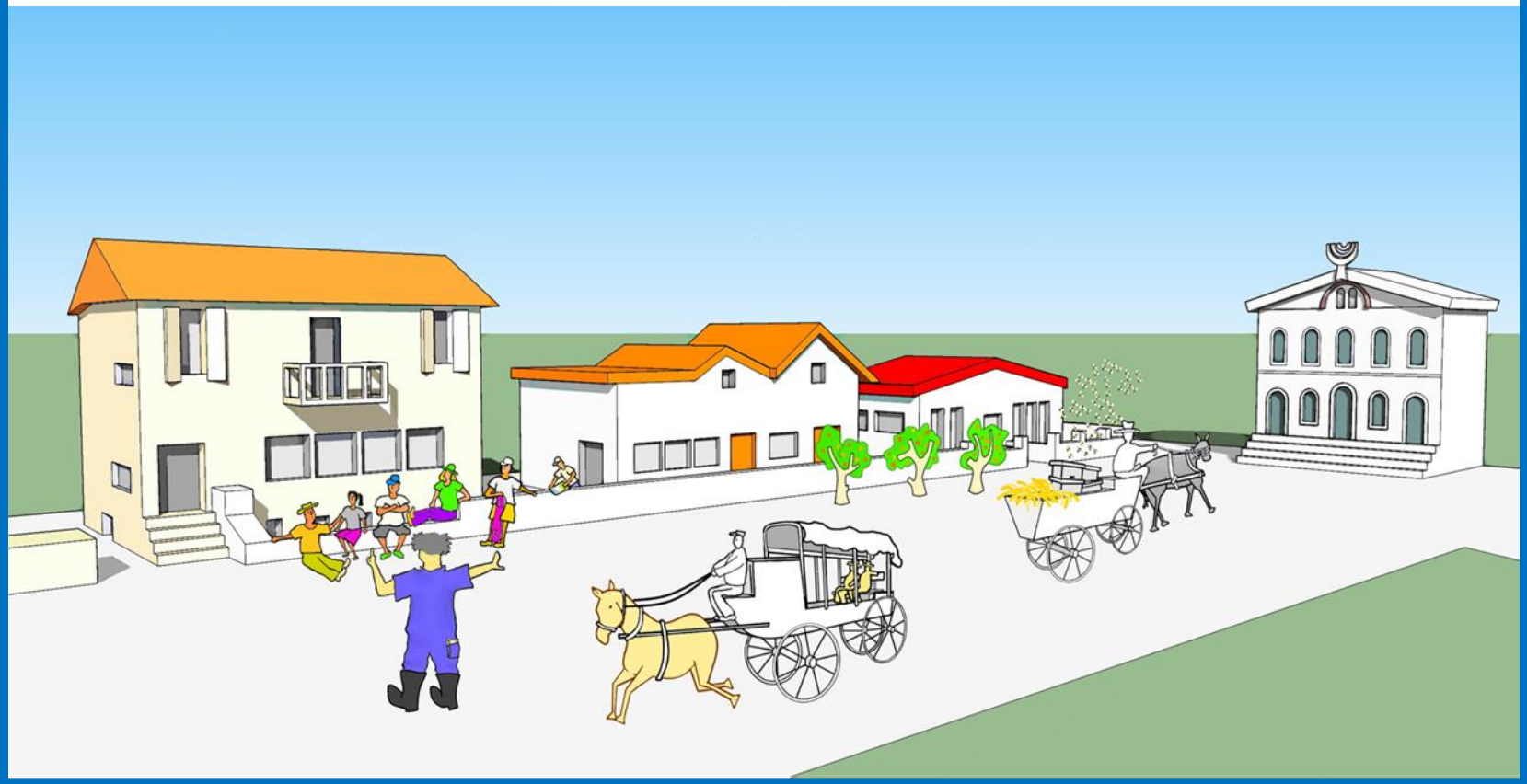

הצטרפו אלי לסיור בקוקטייל ראשל"צי – המוזיאון המקומי והמבנים העתיקים שסביבו וחיזרו איתי אל "ראשון" של אז. רק הישמרו מהדליז'נסים הדוהרים שם בפראות ומעגלות האיכרים העמוסות כוורות של דבורים חמות מזג.

מרכז מבקרים תחנת כפר יהושע של רכבת העמק

מתחנה זו מוזנק "מרוץ השבלול". שמו דווקא לא ניתן בגלל הרכבת הזוחלת אלא בגלל ייעודו לקדם מודעות לקשיים של כבדי שמיעה.

כולם שותים לפני המרוץ, המשתתפים, המדריך והקטר – ממגדל המים שניצב בכל תחנה

רכבת העמק התורכית כונתה "אתונו של הסולטן". אתון ולא סוס אביר, בגלל שהנסיעה התנהלה באיטיות ומי שאחר את הרכבת יכול היה להשיג אותה בריצה.

המוזיאון לתולדות גדרה והביל"ויים

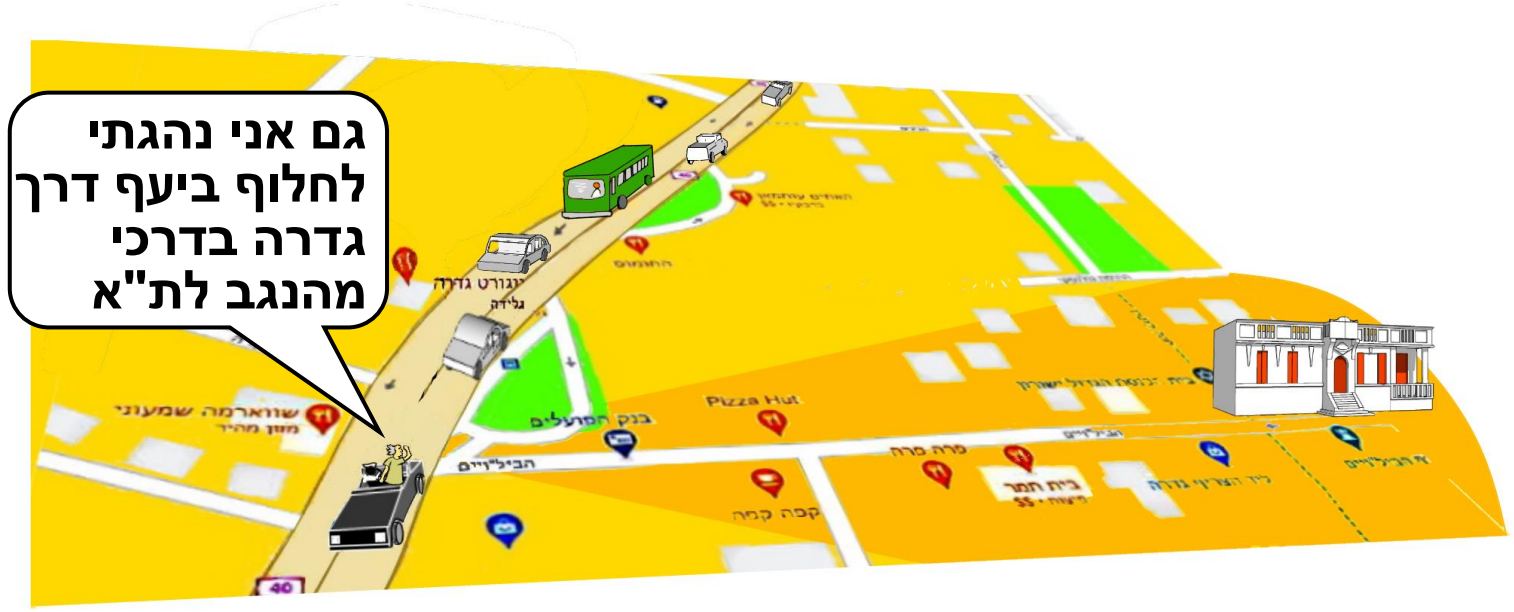

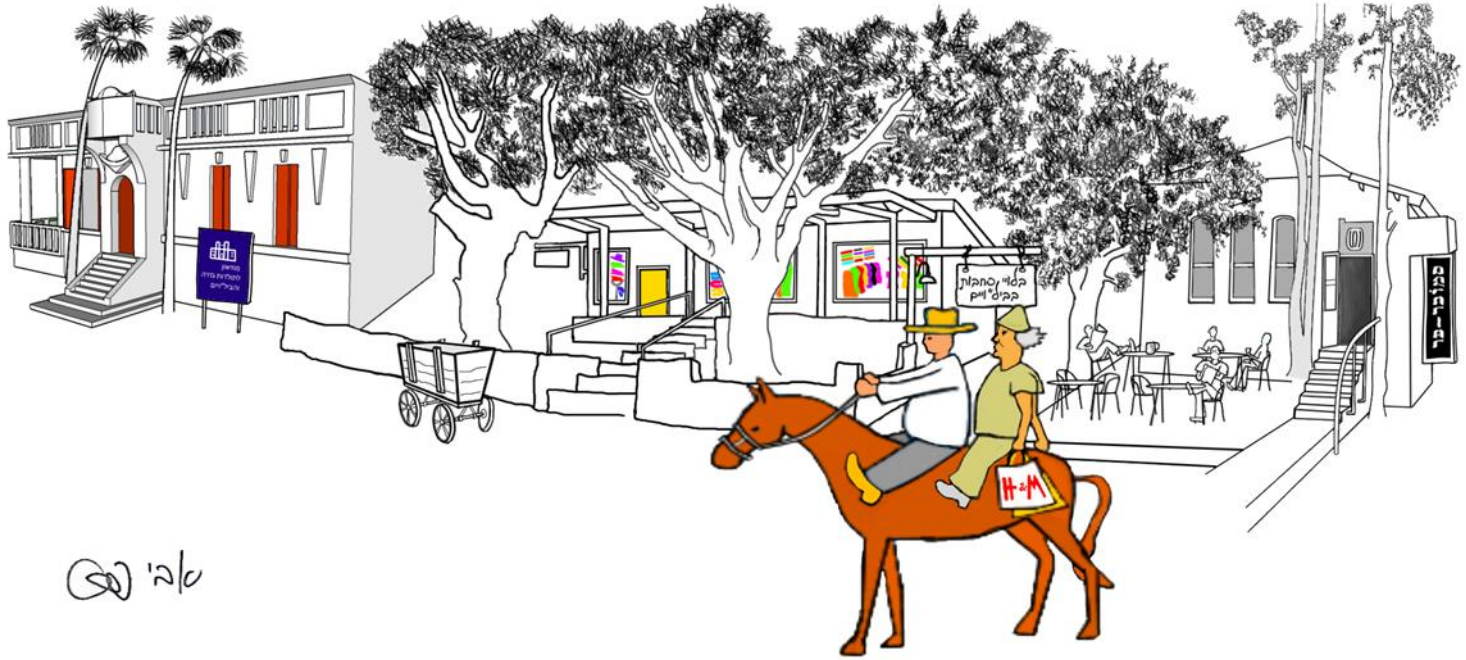

יש מטיילים שלא יצאו מגדרם למשמע הצעה לבקר בגדרה. טעות בידם! בואו איתי ל"מוזיאון לתולדות גדרה והביל"ויים".

אחרי הביקור במוזיאון, יצאתי ל"הזדנגף" בחנויות הבוטיק שברחוב הביל"ויים. כיוון שאיני מומחה בהזדנגפות, צרפתי את שכני מת"א, מאיר דיזנגוף, שמבין בזה קצת יותר.

מרכז המבקרים
חצר תל חי

"האדמה הזאת ..." שאגתי בוועדה הבריטית-צרפתית שקבעה את גבולות פלסטינה. לחמתי כארי כדיי להכליל את אצבע הגליל בפלסטינה. לנגד עיניי עמדו מקורות המים שבאזור ולא כל כך הנוף הגלילי הקסום. אבל היום אני קורא לכם להצטרף אלי לסיורים בנוף של אצבע הגליל. בתל ובפסל האריה השואג. ולהצטרף לתחרות "הרעמה של המדינה" בה עליתי לשלב הגמר מול אנדרטת האריה.

מרכז המבקרים
חצר כנרת

לפני כמאה שנה, כש"חצר כנרת" ו"חוות העלמות" הוקמו, חוף הכנרת לא היה להיט פיקניקים ולא נדל"ן לוהט אלא אזור לוהט ומהביל וגם מוכה יתושים. החיים שם, בעיקר בקיץ, לא היו פיקניק. על אף זאת, נבנו בשנים אלה קבוצות וקיבוצים שהקמתם "התבשלה" בחוות ההכשרה החקלאית הסמוכה - "חצר כנרת".

אתר הפרדסנות
ע"ש מינקוב

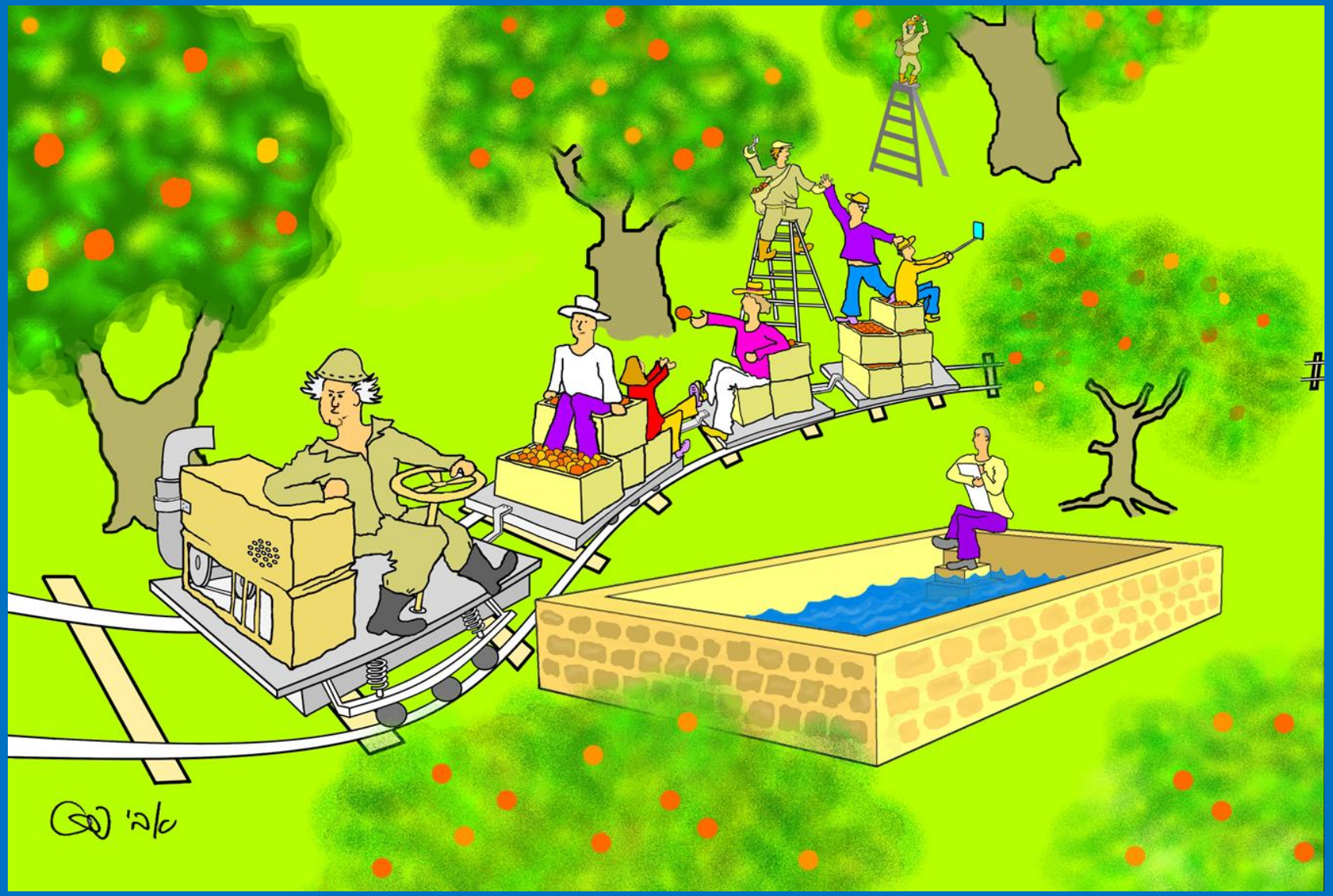

לאחרונה חגגנו מאה שנה להקמת ההסתדרות. אני הייתי המזכ"ל הראשון. ניהלתי קרבות מרים עם איכרים יהודים שהעדיפו עובדים ערבים על חלוצינו החרוצים. זלמן מינקוב היה אות ומופת לבעל פרדס שהעסיק רק פועלים יהודים. בפרדס שלו ניתן לראות את המתקנים המודרניים שהוא אימץ - כמו רכבת ה"טרזינה" להובלת ארגזי הפרי ובאר מים בעומק עצום.

מחנה המעפילים עתלית

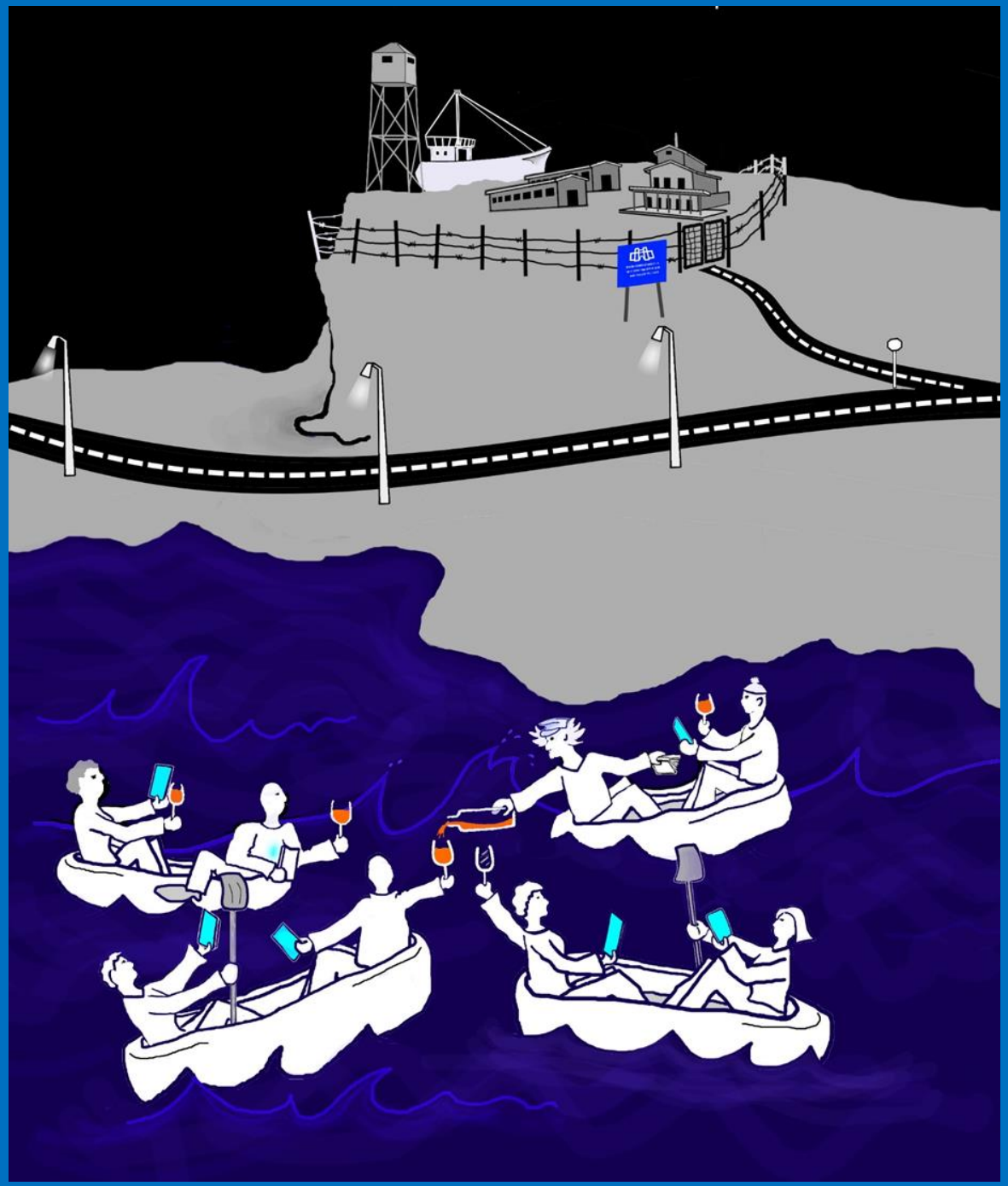

מוזיאון ההעפלה שוכן במחנה המעצר בו כלאו הבריטים את המעפילים מהספינות שנתפסו על ידם.

אנחנו מתגנבים לחוף בסירות קטנות, כמו המעפילים. כל המטיילים מתבקשים להקליד "מחנה המעפילים עתלית" בוויז ולמלא אצלי כוסית יין. לחיי מי נשתה? לאלתרמן יש הצעה - בואו נקרא – "לחיי בחורים שקיבלו הפיקוד ובאופל כיוונו את השייט, למועד הנכון, למקום היעוד, בלי מצפן ומפה, בליל ציד". אתם משווים בנפשכם? לא זו בלבד שהם הסתדרו בלי וייז בספינות המעפילים, הם אפילו הסתדרו בלי מפה ומצפן. חברים! לא לשתות יותר מכוסית, אתם בנהיגת סירה עכשיו.

בית הקברות הישן של תל אביב ברחוב טרומפלדור

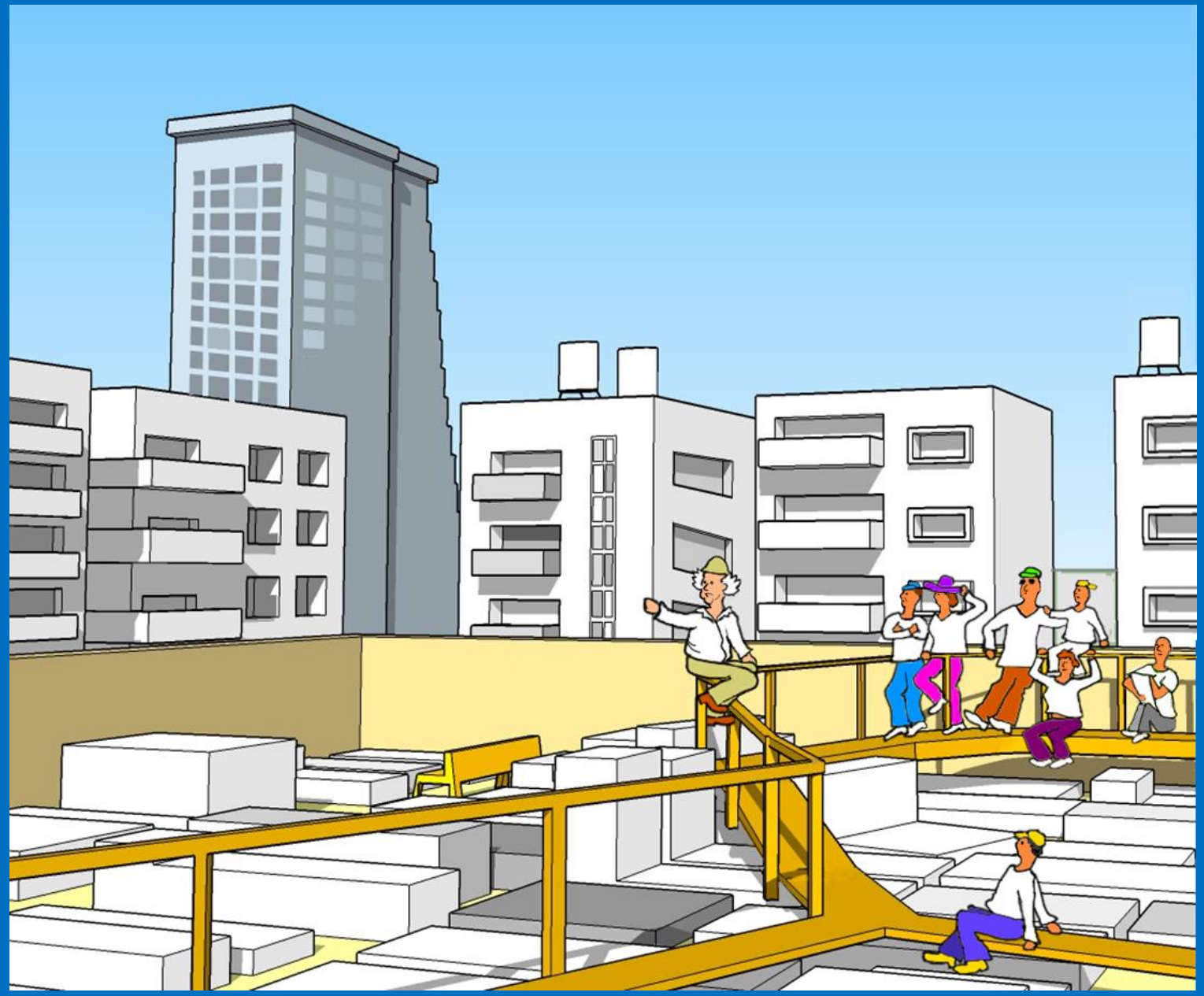

בית קברות - התחנה האחרונה שלנו, בחיים ובטיול. בביה"ק טרומפלדור נקברו כל הסלבס של מדינת ישראל. אני העדפתי להיקבר בדממת הנגב, הרחק משאון העיר.

בי"ק זה הוקם בגלל מגפת הכולרה שהכתה ביפו ב-1902. בגלל איסור לקבור את מתי המגפה קרוב לעיר, נאלצו יהודי יפו להקים בחופזה בי"ק זה, כקילומטר וחצי מצפון ליפו, בחולות בהם נבנתה מאוחר יותר תל אביב. כיום הוא בצנטרום של העיר.

נתב"ג

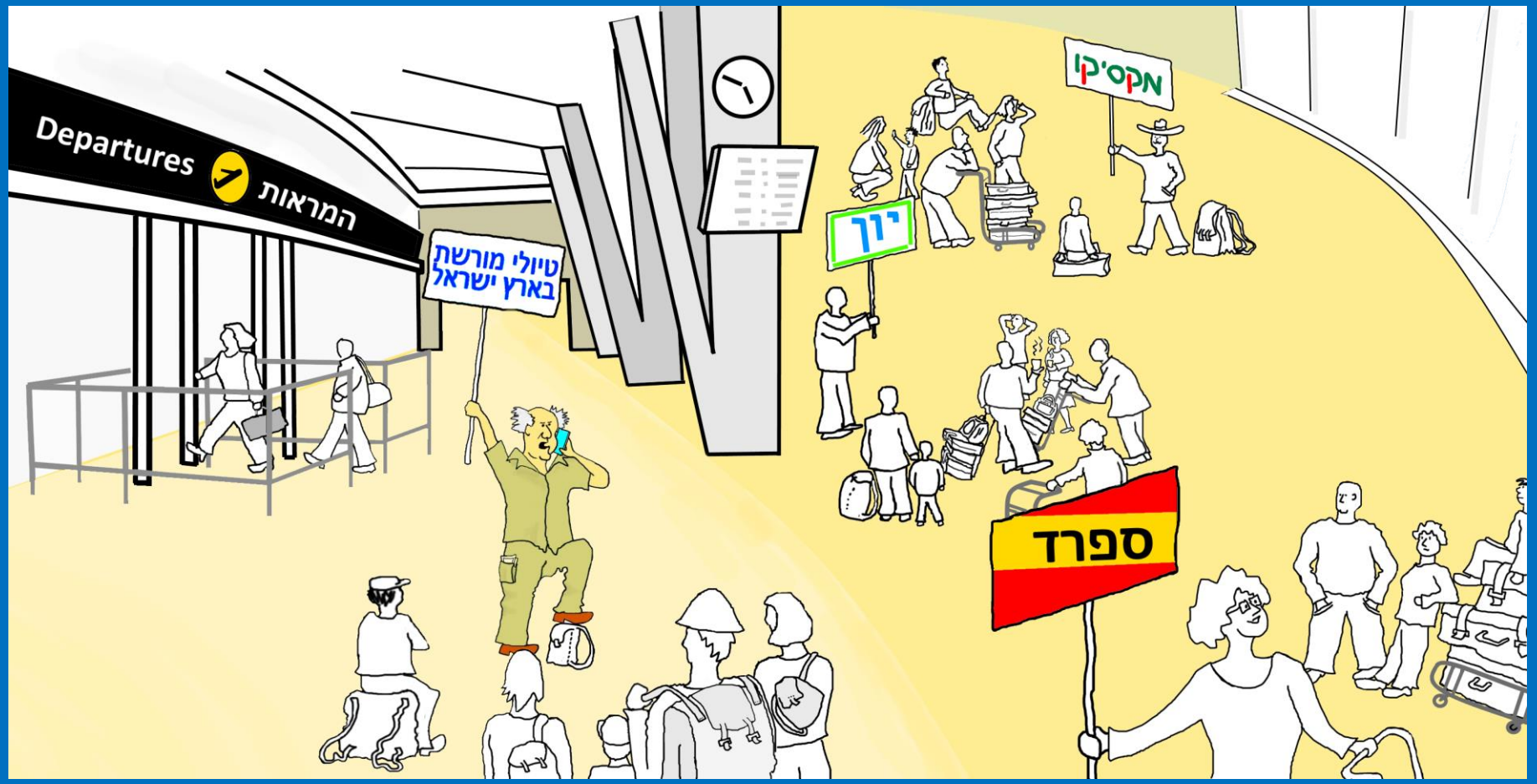

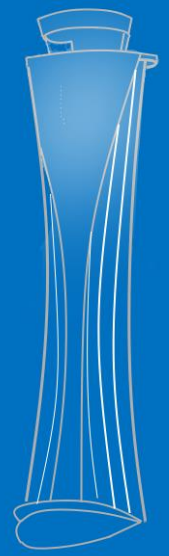

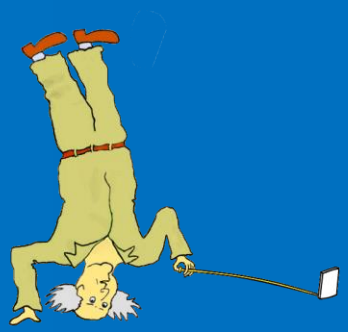

ולסיום חבילת הסיורים – אתר שהוא לא אתר מורשת אבל הוא נקרא על שמי. בואו לצפות במגדל הפיקוח המרשים של נתב"ג. אנא, התייחסו לתצפית הזאת כ"אלא לראותם בלבד". אל תתפתו להיכנס לאולם הנוסעים כדי לטוס לטיול בחו"ל. המשיכו לטייל איתי בארץ הקודש.